

Tampereen työväenopisto

*Hämäläistä hitautta
jo vuodesta 1899*

Toimintakertomus 2010

SISÄLLYSLUETTELO

Palvelutuotannon toteutuminen suhteessa palvelusopimukseen.....	3
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä Tampereen työväenopistossa.....	4
Sampolan keväässä näkyivät opiston arvot.....	5
Yleisluennot ja seminaarit	6
Kurssien esittelypäivä ikäihmisille.....	6
Hyvä opiston opettaja on osaava ja huumorintajuinen – Sirpa Kujanpää ja Renate Rintala vuoden opettajiksi työväenopistossa	7
Toimiva ryhmä -tuntiopettajakoulutus	7
Taideaineissa on tärkeää mahdollisuus tehdä omia juttuja	8
Laatua laskutukseen - laskutuksen kehittämisprosessi maalissa	11
Opiskelijajyhdistyksen toiminta	13
Raikasta Kalevala -tulkintaa	14
Nuorten päättötyöt	14
Aikuisopiskelijoiden valintoja galleria Emilissä	15
Henkilökunta	16
Tuntiopettajat	16
Tuloslaskelma	20
Poikkeamat talousarvioon	20
Tilinpäätös/tunnusluvut	21
Vertaileva tilinpäätös 2006-2010	22
Kalenterivuoden 2010 kurssit, kurssilaiset ja tunninit	23
Opiskelun kurssitarjonta, työttömät (tilasto)	24
Kurssit, opetustunnit, opiskelijat - kehitys 2005 - 2010	25
Opiskelijatilasto	26

PALVELUTUOTANNON TOTEUTUMINEN SUHTEESSA PALVELUSOPIMUKSEEN

Tampereen työväenopiston visio perinteisen vapaan sivistystyön johtavasta, luovasta ja rohkeasta, osaavasta ja alati uudistuvasta oppilaitoksesta on viime vuosina ollut koetuksella. Tampereen työväenopistoa ovat ravistelleet monet muutokset, joiden lähtökohtana voidaan pitää vuotta 2007. Tuolloin työväenopisto sai uudet rehtorit ja Tampereen kaupunki siirtyi Tilaaja-tuottaja -malliin. Rehtorien toiminta heijastuu päivittäiseen elämään, ja sen aiheuttamat tuulahdukset ovat ajoittain torjuttavissakin. Tilaaja-tuottaja -mallin siirtyminen taas aiheutti sen, että opiston talous heilahtelee vuosittain toteutuneiden tuotteiden mukaan ja heilahduksen suunta tai suuruus on rehtoreita vaikeammin hallittavissa. Koska pääosa toimintakuluista on kiinteitä, ne eivät luonnollisestikaan vähene myymättä jääneiden tuntien suhteessa. Toisaalta opiskelijoilta kerättävien kurssimaksujen vaikutus budjettiin on sen verran suuri, että kurssien opiskelijaminimeistä on pidettävä kiinni. Niinpä joka vuosi tasapainoilomme ja katsomme suunnittelijoiden kanssa kristallipallosta, kuinka monta kurssia ja tuntia uskallamme suunnitella yli tilatun tuntimäärän, että lopputulokseksi jäisi tuntimäärä, jonka mukaan budjettimme on laskettu.

Jatkuva tasapainoilu ja vyön kiristäminen ovat aiheuttaneet sen, että ei-tuottavia toimintoja on jouduttu tarkastelemaan yhä kriittisemmällä silmällä. Työväenopiston toimintoja on supistettu ja vähä vähältä keskitytty yhä enemmän Tampereen työväenopiston strategiassa määritellyn perustehtävän, koulutus- ja kulttuuripalvelujen tarjoamisen, ympärille: vuonna 2009 lakkautettujen kielitutkintojen ja kotitalousneuvonnan seuraan liittyi vuonna 2010 lakkautettu videopaja. Videopajan myötä loppui koululaisryhmien ja videoharrastajien maksuton neuvonta- ja opastustoiminta.

Vuoden 2010 palvelusopimuksessa työväenopisto lupasi tuottaa 600 tuntia neuvontapalveluja ja 27 900 oppituntia. Sopimuksen jälkeen konserni asetti työväenopistolle 66 000 euron henkilöstösäästötavoitteen. Säästön toteuttaminen olisi vaatinut koko päätoimisen henkilökunnan kuukauden lomauttamista. Säästöjen kimppuun käytiin hoitamalla pitkätkin sairauslomasijaisuudet oman työn ohella ja pitämällä tarkempaa linjaa tuntien suhteen. Videopajan lakkautuspäätös oli tehty jo ennen säästövelvoitetta normaalin budjetin aisoissa pitämiseksi. Toimenpiteet vaikuttivat omalta osaltaan siihen, että tilaajan tilaus ei toteutunut kummankaan tuotteen osalta. Jokaisella tuotealueella suunniteltiin edellisvuotta vähemmän kursseja. Kuitenkin työväenopiston opiskelijamäärä 11 752 ylitti tavoitteen (10 000) ja kurssilaiosten määrä jopa nousi edelliseen vuoteen verrattuna. Myös kurssien toteutumisaste (91 %) ylitti työväenopiston strategiassa määritellyn ja tilaajan kanssa sovitun 90 prosentin tavoitteen.

Yksittäisinä tuotealueina alle kurssien toteutumistavoitteen jäivät elämänhallintaa tukeva opetus (87,7 %) sekä ihmis- ja yhteiskuntatieteellisten aineiden opetus (74,8 %). Elämänhallintaa tukevan opetuksen alueella oli tarjolla 293 kurssia, mikä on muutama kurssi vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kurssien toteutumisaste laski 1,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Ihmis- ja yhteiskuntatieteellisen opetuksen alueella oli tarjolla 151 kurssia. Kurssien määrä on jatkanut hienoista laskua, mutta kurssien toteutumisaste on noussut 9,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Tuotealueista kurssien toteutumistavoitteen täyttivät kielten opetus (96,1 %), taitoaineiden opetus (91,9 %) ja taideaineiden opetus (98,0 %). Kielten opetuksen alueella oli tarjolla 404 kurssia, 3,6 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Toteutumisaste ylitti edellisen vuoden muutamalla kymmenyksellä. Tavallisten kielten opetuskurssien lisäksi työväenopisto sai erillisrahoitusta kahdeksaa maahanmuuttajien suomen kielen kotouttamiskurssia varten. Taitoaineiden opetuksen alueella oli tarjolla 252 kurssia, 6,3 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Taitoaineiden kurssien toteutumisprosentti nousi edellisestä vuodesta muihin tuotealueisiin verrattuna eniten, 10,9 prosenttia. Taideaineiden opetuksen alueella oli tarjolla 197 kurssia, 7,9 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yksi selittävä tekijä on se, että edellisenä vuonna tiimillä oli käytössä myös tiedetiimiltä saatuja tunteja. Toteutumisaste nousi 0,8 prosenttia edellisestä vuodesta.

Tilaajalta saatavien tulojen lisäksi työväenopisto haki ja sai Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta. Vuonna 2010 maahanmuuttajat ja oppimisvaikeuksia kokevat opiskelijat saattoivat hakea avustusta yhteen syyslukukauden kurssimaksuun. Avustusta käytti 70 maahanmuuttajaa ja 60 oppimisvaikeutta kokevaa opiskelijaa. Työttömät saattoivat hakea avustusta molempina lukukausina. Keväällä myönnetty alennukset katettiin työväenopiston tuloilla, syksyllä Opetushallitukselta saatua avustusta myönnettiin 692 työttömälle.

Taloudelliset muutokset vaikuttavat toimintaan. Niitäkin suurempi vaikuttaja ruohonjuuritasolla on koko vuoden suunniteltu Sampolan remontti ja evakkomatka Pellervoon sekä taustalla väijyvä Tampereen seutuopisto. Sampolan remontti konkretisoituu vuonna 2011, mutta seutuopiston kohtalosta ei ole vielä tietoa. Sitä varten tehtiin kuitenkin jo vuonna 2010 yhtä jos toistakin selvitystä. Muutosten aika ei siis ole vielä ohi.

Tuula Vatanen

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ TAMPEREEN TYÖVÄENOPISTOSSA

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden johtokunta ohjaa ja valvoo yksikön toimintaa. Johtokunta vastaa tuotantoyksikön hallinnon, talouden sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta. Tuotantoyksikön johtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena yksikön toimintaa ja huolehtii sen hallinnon, talouden ja sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Tampereen työväenopistossa on käytössä johtokunnan 8.4.2008 hyväksymä sisäisen valvonnan suunnitelma.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvausvastuu, kanne, vaatimus tai oikeusseuraamus, ei Tampereen työväenopiston tiedossa ole.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta sekä siinä mahdollisesti esiintyneistä poikkeamista ja sen johdosta tehdyistä toimenpiteistä sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta on kerrottu edellä toimintakertomuksessa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Johtokunta on hyväksynyt 13.11.2007 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tuotantoaluekohtaisen riskienhallintasuunnitelman, jossa on tunnistettu merkittävimmät yksikön toimintaa uhkaavat riskit ja määriteltä, miten niihin vastataan. Riskien hallinta ja sen seuranta on vastuutettu. Tilikauden aikana ei ole raportoitu merkittävistä riskeistä, joista olisi aiheutunut vahinkoa Tampereen työväenopiston toiminnalle.

Omaisuuksien hankinta, luovutukset ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana Tampereen työväenopistossa ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttäryssä menetyksiä, arvon alennuksia eikä yksikkö ole joutunut korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Tampereen työväenopiston sopimushallinta on vastuutettu. Tuotantoyksikön johdon tiedossa ei ole sopimuksista aiheutuneita negatiivisia seuraamuksia.

Arvio sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tampereen työväenopisto on tehnyt itsearvioinnin sisäisen valvonnan järjestelyistä sisäisen tarkastuksen kehittämisen arviointimallin avulla.

Kokonaisarviona tuotantoyksikön johto lausuu, että Tampereen työväenopiston sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla. Merkittäviä sisäisen valvonnan puutteita ei ole todettu. Parantamista ja kehittämistä vaativat keskeiset asiat ovat:

Sampolan kiinteistön peruskorjaukseen ja evakkotiloihin liittyvät riskit ja valvonta ovat vuosina 2011 ja 2012 painopisteinä

Tampereella 12. päivänä tammikuuta 2011

Tampereen työväenopisto

Seppo Kovalu
johtokunnan puheenjohtaja

Matti Saari
rehtori (tuotantoyksikön johtaja)

SAMPOLAN KEVÄÄSSÄ NÄKYVÄT OPISTON ARVOT

Kierrätys ja kestävä kehitys, monikulttuurisuus, kansainvälisyys, perinteet ja taiteen tekemisen ilo, niistä koostui Sampolan kevät 2010.

Sampolan kevät alkoi lauantaina 10.4. olevalla suurella kirpputoritapahtumalla. Tulevaa remonttia ja muuttoa ajatellen siivosimme opiston varastoja ja nurkkia. Kirpputorille löytyi myytäväksi mm. kasapäin vanhoja kirjoja ja lehtiä, käytöstä poistettuja toimistohuonekaluja ja tuoleja, vuosien varrella opistoon kertyneitä vaatteita sekä viherkasvien taimia. Lisäksi opiston tuntiopettajilla ja opiskelijajyhdistyksellä oli mahdollisuus myydä omia tavaroitaan.

Kirpputori oli menestys. Suurin osa tavaroista löysi uuden omistajan. Vanhat maalaustelineet, poljettavat ompelukoneet sekä tietyt tuolit vietiin käsistä. Hinnat pidettiin matalina, sillä tavoitteena ei ollut rahan kerääminen, vaan kierrätys ja paikkojen tyhjentäminen tarpeettomasta tavarasta.

Päivän loppuksi jäljelle jääneet tavarat vietiin opiston sisäpihalle tuodulle roskalavalle ja myymättä jääneet ehjät ja puhtaat vaatteet lahjoitettiin Pelastusarmeijan kirpputorille. Koko opiston henkilökunta oli töissä kirpputorilla ja auttoi loppusiivouksessa. Henkilökunta jatkoi päivää tyky-päivänä reippailemalla Tampereen kylpylän kuohuihin.

Sampolan kirpputorilla myynnissä olleet retro-tuolit kävivät hyvin kaupaksi.

Monipuolisia esityksiä tamperelaisten iloksi

Opiston ryhmistä peräti 16 valmisti esityksen huhti-toukokuuksi. Esityksissä matkattiin mm. Islantiin, Irlantiin, Tanskaan ja Afrikkaan, mutta nähtiin ja kuultiin myös suomalaisuutta ja tamperelaisuutta. Kevään esityksistä löytyi monenlaista: laulua, tanssia, lausuntaa, teatteria. Suurin osa esityksistä pidettiin Sampolan näyttämöllä, mutta osa esityksistä sopii luonteensakin puolesta pienempään tilaan, kuten Severi-salissa pidetyt improvisaatioteatteriesitykset. Sampolan Lausujat ovat jo useana vuonna vieneet esityksensä pääkirjasto Metson kahvilan tiloihin, jossa esitys tuodaan yleisön keskelle. Sampolan Laulajat konsertoi Aleksanterin kirkossa esittäen G.J.Wernerin teoksen Missa festivalis e brevis. Hamletia kuultiin ja nähtiin englanninkielisenä Tammelan koulun näyttämöllä, jossa Let's Stage an English Play –kursin kahdeksasta eri maasta olevat opiskelijat esittivät Shakespearen klassikon monikulttuuriselle yleisölle.

Sampolan näyttämölle keskittyivät nuorten teatteritaidekoulun ryhmien esitykset Tunti aikaa täysikuuhun sekä Maailman Baari, kansantanssijoiden Kevätkarkelot, yksin- ja viihdelaulun ryhmien esitykset sekä Islannin tulivuoren purkauksen vuoksi yllättävänkin ajankohtaiseksi tullut Halldór Laxnessin romaanista dramatisoitu Salka-Valka Sampolan Opistoteatterin esittämänä. Irlantilaisen tanssin ja musiikin juhlaa päästiin ihastelemaan irlantilaisen tanssin kurssin yhteisesityksessä ja itämaisen tanssin iloa hieman haikeanakin Pirjo Aarnion läksiäisnäytöksessä. Esityksessä nähtiin Pirjon sekä opiston että Ahjolan kansalaisopiston ryhmien esityksiä. Suurimpaan osaan esityksistä oli yleisöllä vapaa pääsy.

Itämaisen tanssin opettaja Pirjo Aarnio oppilaidensa ympäröimänä.

Anne Kilponen

YLEISLUENNOT JA SEMINAARIT

Tampereen Diabetesyhdistys ry:n ja Tampereen yliopistollisen sairaalan kanssa toteutettiin keväällä suurta suosiota saavuttanut luentosarja, jota seurasi yhteensä 750 henkilöä. Syksyllä hyväksi havaittu yhteistyö jatkui ja kuulijoita oli yhteensä 450.

Ekokumppanit Oy:n kanssa järjestettiin maaliskuussa keskustelutilaisuus ilmastonmuutoksesta, jossa esiintyivät Oras Tynkkynen, Jukka Leskelä ja Pentti Linkola. Perjantai-illasta huolimatta juhlasalissa oli 500 henkilöä.

Tampereen ev.lut. seurakuntien kanssa järjestettävässä Uskon akatemiassa oli teemana Usko tai älä! Sarjan aloittivat kaksi uutta piispaa, Tampereella koulunsa käynyt Katolisen kirkon Teemu Sippo ja Tampereen hiippakunnan Matti Repo, joten kohtaaminen oli historiallinen, sillä katolista suomalaissyntyistä piispaa ei ole ollut sitten uskonpuhdistuksen eli noin 500 vuoteen. Sarja keräsi 400 kuulijaa.

Ulkoministeriön Eurooppatiedotuksen kanssa järjestettiin Lissabonin sopimus mikä muuttuu EU:ssa? Nimekkäät luennoitsijat ja kommentaattorit vetivät paikalle runsaasti kuulijoita. Metsäkeskus Pirkanmaan kanssa järjestetty Ajankoh-taista metsästä – versomassa juuri nyt –luentosarjaa kuunteli yhteensä 143 henkilöä.

Syksyn teemana oli ”Hämäläistä hitautta jo vuodesta 1899”. Aiheeseen liittynyt Slow life – hidas elämä –luentosarjaa seurasi yhteensä 310 kuulijaa. UKK-instituutin kanssa toteutettu Terveysliikuntaa – miksi ja miten? sai paikalle yhteensä 85 kuulijaa.

Museokeskus Vapriikin kanssa jo neljännen kerran toteutettu yhteistyöluentosarja jatkoi edellisten vuosien tapaan täysin salein. Syksyn aiheena oli Japanin kulttuuri ja kertoja oli 11, joten kuulijamäärä lähenteli noin tuhatta.

Henkilöstömme ideoima kurssien esittelypäivä ikäihmisille syyskuun alussa oli sisällöllisesti erittäin onnistunut, mutta sai harmittavan vähän väkeä liikkeelle. Hyvää konseptia kannattaa kokeilla jatkossa uudelleen. ALMA-hankkeen kanssa järjestettiin Sampolassa viisi infotilaisuutta maahanmuuttajille. Tampereen 14. miespäivien teemana oli Isän oikeudet – mahdollisuus isyyteen. Päivillä ja oheistapahtumissa oli noin 50 henkilöä.

Työväenopisto on tiivistänyt yhteistyötä Tampereen yliopiston kasvatustieteiden laitoksen, Tampereen ammatillisen opettajakorkeakoulun ja Tampereen aikuiskoulutuskeskuksen kanssa. Yhteistyön tuloksena järjestettiin syyskuun lopussa Aikuiskasvatustutkimus jalkautuu: Laatu koulutukseen – tehoa tutkimukseen: Aikuiskasvatuksen nykynäkymiä Pirkanmaalla –seminaari. Siellä kohtasi toisensa viittisenkymmentä käytännön ja tieteen toimijaa. Vuorovaikutus koettiin hedelmällisenä.

Matti Saari

KURSSIEN ESITTELYPÄIVÄ IKÄIHMISILLE

Tampereen työväenopistossa esiteltiin ikäihmisille monipuolisesti opiston järjestämää kurssitarjontaa ikäihmisten lautakunnan tarjoamalla tuella keskiviikkona ensimmäisenä päivänä syyskuuta.

Kurssien esittelypäivä, alkoi aamulla kokoontumisella Sampolan juhlasaliin, jossa rehtori Matti Saari avasi tilaisuuden. Paikalle saapuneet henkilöt saattoivat valita itselleen kolme työpajanomaista esittelykohdetta. Kukin työpaja kesti 45 minuuttia.

Valittavaa oli laaja valikoima: Opi oppimaan kieliä, Päivömaan Ritvan ohjaamana, kevyttä kuntopalettia esitteli Virpi Miljar, savitöiden esittelyn hoiti Jari Salminen ja piirustuksen työpajaa veti Tiina Jaakkola. Ritva Lähdesmäki opasti syömään oikeaan aikaan ja muistihäiriöisen läheiselle antoi vinkkejä Hillervo Pohjavirta. Mirjam Lamminmäki opasti nypläyksen saloihin ja historian tärkeyttä pohti Hilja Toivio. Voitko vaikuttaa kyseli työpajassa Sirkka-Liisa Häyrynen ja Mirja Rekola tutustutti monenlaisiin kulttuureihin.

Päivän päätteeksi juotiin opiston tarjoamat pullakahvit kahvila Akvaariossa ja vaihdettiin mielipiteitä ja kokemuksia päivän annista.

Sirkka-Liisa Häyrynen

HYVÄ OPISTON OPETTAJA ON OSAAVA JA HUUMORINTAJUINEN – Sirpa Kujanpää ja Renate Rintala vuoden opettajiksi työväenopistossa

Tampereen työväenopiston vuoden opettaja –äänestys sai useat kymmenet opiskelijat äänestämään omaan suosikiaan. Perusteluissa toistuivat mm. seuraavat adjektiivit: innostava, osaava, mukava, ystävällinen, huumorintajuinen ja hauska. Perusteluista ilmenee se, mitä opisto-opiskelu useimmiten on: tiedon tai taidon hankkimista mukavassa ja kannustavassa ilmapiirissä.

Valtakunnallisella aikuisopiskelijaviikolla toteutetussa äänestyksessä peräti 42 opiston noin 200 opettajasta sai ääniä ja äänet jakaantuivat hyvin tasaisesti. Ääniä saaneet opettajat edustivat myös tasaisesti eri ainealueita. Näyttää siis siltä, että opistossa on paljon erinomaisia opettajia. Äänimäärältään kaksi opettajaa kuitenkin nousi ylitse muiden: tekstiilityönopettaja **Sirpa Kujanpää** ja saksanopettaja **Renate Rintala**.

Sirpa Kujanpää on ollut Tampereen työväenopiston päätoiminen tekstiilityönopettaja vuodesta 1989. Opettamisen lisäksi hän suunnittelee opiston tekstiilityön alueen kurssit. Sirpaa keuhataan äänestysperusteluissa mm. kärsivälliseksi: ”Jaksaa selittää asiat uudelleen ja uudelleen.”, ”Ei hermostu koskaan.”

- Hämmäntävää, kommentoi Sirpa äänestyksen tulosta omalta osaltaan ja hiljenee hetkeksi.

- Vuosittain noin neljännes ryhmissäni olevista on uusia opiskelijoita. Mukana on myös opiskelijoita, jotka ovat käyneet ryhmässä yli 10 vuotta. Hauskinta on seurata opiskelijoiden elämänkaarta: ryhmään saatetaan tulla ensimmäistä kertaa äitiyslomalla tekemään lapsen vaatteita. Seuraavan kerran ryhmään tullaan vuorotteluvapaalta, kun lapsi menee kouluun. Poisjääville sanonkin usein, että tule takaisin sitten taas, kun on aikaa. Täältä minut löytää.

Myös Renate on ollut opiston opettajana pitkään, ensimmäisen kerran jo vuonna 1970. Renatea kuvaavia adjektiiveja ovat seuraavat äänestyslipukkeista kootut perustelut: aina iloinen, energinen, positiivinen, antaa voimaa ja hyvää mieltä oppilaille, huumorintajuinen, laajat tiedot, erinomainen opetustyyli, innostava, ajassa pysyvä.

- Pidän työstäni kovasti. Ryhmät ja opiskelijat antavat myös opettajalle paljon, kertoi Renate.

Renate Rintala on yli kolmenkymmenen opetusvuoden jälkeen edelleen vahvasti pitämässä tamperelaisten saksantaitoa yllä sekä työväenopistossa että Ahjolan kansalaisopistossa.

Anne Kilponen

TOIMIVA RYHMÄ -TUNTIOPETTAJAKOULUTUS

Työväenopiston tuntiopettajille järjestettiin yhteistyössä Ahjolan kansalaisopiston kanssa Toimiva ryhmä - tuntiopettajakoulutus 19.3.2010. Alustuksen ryhmädynamiikasta piti Hannamari Sjöberg ja Minna Kymäläinen kommenttipuheenvuoron.

Koulutuksen tavoitteena oli:

- Ryhmän toimintaan vaikuttaviin tekijöihin tutustuminen
- Oman työn sujuvoittaminen opetusryhmien dynamiikkaan perehtymällä
- Työssä jaksamisen edistäminen
- Kokemusten ja toimivien käytäntöjen jakaminen
- Toisiin tuntiopettajiin tutustuminen
- Aktiivinen kuuntelu ja keskustelu

Osallistujat jakoivat kokemuksiaan erilaisten ryhmien ohjaamisesta; sekä hyvistä että huonoista. Palautteen mukaan osallistujat kokivat koulutuksen hyödylliseksi mm. seuraavista syistä: vinkkien ja kokemusten vaihto, vertaistuki, esimerkit muilta ja kokemusten jako, uudet ideat, konkreettiset keinot, toisiin opettajiin tutustuminen sekä tärkeitä asioita pohdittiin vapaassa keskusteluilmapiirissä. Osallistujat toivoivat jatkossa vastaavia vertaiskoulutuksia ryhmädynamiikasta, palautteesta, opetusmenetelmistä, äänenkäytöstä, erityisryhmien opetuksesta jne.

Open café

Työväenopiston omille tuntiopettajille pidettiin Open Café –vertaiskokouksia kerran kuussa. Siellä pohdittiin paljolti samantyyppisiä tuntiopettajan arkiseen työhön liittyviä teemoja kuin tuntiopettajakoulutuksessa. Vapaa-ajalla tapaamisissa jaettiin kokemuksia mm. opettajuudesta. Tuntiopettaja tekee pääosan työstään yksin opiskelijaryhmissä, ja jotkut kokevat tärkeäksi vaihtaa kokemuksiaan ja ajatuksiaan muiden kollegojen kanssa. Kokouksissa pohdittiin paljon myös sitä, mitä tuleva muutto tuo mukanaan tuntiopettajan käytännön työhön. Ryhmänvetäjänä toimi Minna Kymäläinen.

Minna Kymäläinen

TAIDEAINEISSA ON TÄRKEÄ MAHDOLLISUUS TEHDÄ OMIA JUTTUJA

Opiston opiskelijoilta pyydetään aika-ajoin opiskelijapalautetta yksittäisistä kursseista. Syksyllä 2010, pitkien kurssien puolivälissä, toteutettiin tavallista laajempi kurssin väliarviointi. Arvioinnin kyselylomake annettiin vastattavaksi yhteensä 64 kurssille. Kyselyn ulkopuolelle jäivät vain muskarit ja muutama lyhytkurssi, jotka olivat ennättäneet loppua ennen kyselyn tekemistä. Kyselyssä oli mukana kuusi teatteri- ja puheilmakisurssia, yhdeksän kirjoittamiskurssia, viisitoista musiikkikurssia ja 34 kuvataidekurssia. Kohderyhmässä oli 1094 kurssilaista, joista kyselyyn vastasi 706 opiskelijaa (64,5 %).

Kyselyssä oli mukana 11 väittämää, joihin vastattiin asteikolla 1 - 4. Väitteen kanssa täysin eri mieltä ollut valitsi numeron yksi ja täysin samaa mieltä väitteen kanssa ollut valitsi numeron neljä. Mikäli opiskelija oli laittanut rastin numeroiden väliin, laskettiin se mukaan oletetulla arvioinnilla (esim. 3,5). Niitä lomakkeita, joissa ei ollut min-käänlaista arviota jollekin kysymykselle, ei otettu kysymyksen kohdalla huomioon. Arviointien perusteella jokaiselle kurssille laskettiin kysymyskohtaiset keskiarvot ja keskiarvoista laskettiin ainekohtainen keskiarvo. Koko kyselyn keskiarvot vastaavat ainekohtaisten keskiarvojen keskiarvoja. Ylempien keskiarvojen pyöristysten mahdollista pientä heittoa on pyritty eliminoimaan tarkastamalla muutamien arviointiväittämien keskiarvoja suoraan kurssikohtaisista arvioinneista. Näissä virhettä ei havaittu. Toisaalta mahdollinen vaikutus arviointiin on niin pieni, ettei sillä kokonaisuuden kannalta ole merkitystä.

Väitteiden lisäksi pyydettiin opiskelijaa antamaan kurssille yleisarvosana asteikolla 10 - 4. Arvioinnissa otettiin huomioon vain ne lomakkeet, joissa oli annettu yleisarvosana. Avoimissa kysymyksissä kysyttiin kurssille tulon syytä sekä mihin oltiin tyytyväisiä ja mitä haluttaisiin muuttaa. Vastauksia tarkasteltiin aihealueittain luokitellen.

Tarjonta vastaa kysyntää

Vuonna 2010 taideaineilla oli käytössään 23 prosenttia kaikista opetuksen annetuista tunneista. Koska kysyntä ja tarjonta vaikuttavat kurssin toteutumiseen ja toteutumisaste vaikuttaa toteumaan, vuoden lopussa tarkasteltaessa lähes neljäsosa kaikista opetustunneista (24 %) oli taideaineiden opetusta. Työväenopisto on strategiassaan määritellyt, että kurssitarjonnan vastaavuus kysyntään toteutuu, jos vähintään 90 prosenttia kursseista käynnistyy. Taideaineiden alueella kriteeri ylitetään kirkkaasti, peräti 98 prosenttia suunnitelluista kursseista toteutui.

Tampereen työväenopisto KURSSIN VÄLIARVIOINTI: TAIDEAINEET

KURSSIN NIMI _____

Kurssin opettaja: _____

KURSSIARVIO Ympyröi parhaiten mielpidettäviin vastaava numero
1 = Täysin eri mieltä; 2 = Melko eri mieltä; 3 = Melko samaa mieltä; 4 = Täysin samaa mieltä

1. Esiteteksti kuvasi hyvin kurssin sisältöä	1	2	3	4
2. Kurssi vastasi saamaani etukäteistietoa	1	2	3	4
3. Opettaja oli asiantunteva	1	2	3	4
4. Opettaja osasi opettaa	1	2	3	4
5. Opetustilat ja välineet olivat asianmukaiset	1	2	3	4
6. Opintoryhmän ilmapiiri oli kannustava	1	2	3	4
7. Opettaja kohteli ryhmäläisiä tasapuolisesti	1	2	3	4
8. Ryhmä toimi tasa-arvoisesti	1	2	3	4
9. Olen tyytyväinen omaan panokseeni	1	2	3	4
10. Opin kurssilla niitä taitoja, joita hain	1	2	3	4
11. Kurssin hinta-laatu-suhte oli hyvä	1	2	3	4

Kurssin yleisarvosana asteikolla 10-4 _____

Tuulin kurssille, koska _____

Tähän olin tyytyväinen _____

Tätä muuttaisin _____

Tampereen työväenopiston kurssien markkinoinnissa pääpaino on kaksi kertaa vuodessa jokaiseen tamperelaiseen talouteen jaettava kurssiesitteellä ja kotisivuilla julkaistavalla kurssiohjelmalla. Opiskelijoiden mielestä esitetehti kuvasi hyvin kurssin sisältöä (3,6), yksittäisten kurssiarvioiden sijoituksessa välille 2,9 - 4,0. Arvioinnin mukaan esitetehti kuvasi parhaiten Oktetti fonetti –kurssia. Kurssi vastasi saatua etukäteistietoa melko hyvin (3,6), kurssiarvioiden ollessa 2,8 - 4,0. Parhaiten etukäteistietoa vastasi Elävän mallin piirustus –kurssi.

Opettajia kiitellään

Taideaineiden opetuksen tavoitteena on taiteen tuottamisessa ja luomisessa käytettävien erilaisten välineiden, materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisukeinojen tunteminen ja hallinta. Tavoitteena on, että opiskelija pystyy näillä tiedoilla ja taidoilla itsenäiseen, omaleimaiseen ja elämykselliseen työskentelyyn ja toteutukseen valitsemallaan taiteen alueella. Näiden tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin sekä opettajaan liittyvien että opiskelijaan itseensä liittyvien kysymysten avulla.

Pääsääntöisesti opiskelijat olivat erittäin tyytyväisiä opettajien asiantuntemukseen ja opetustaitoon. Opettajien asiantuntemuksen keskiarvo jokaisella taideainealueella oli 3,9, kurssiarvioiden ollessa 3,3 - 4,0. Opettajan opetustaitoihin oltiin lähes yhtä tyytyväisiä: kirjoittamiskurssien opettajat saivat taidoistaan keskiarvon 3,9, muissa taideaineissa keskiarvo ylsi 3,8:aan, kurssiarvioiden sijoituksessa välille 2,6 - 4,0. Opettajan asiantuntemukselle antoi täydet pisteet 44 prosenttia kursseista ja 27 prosenttia arvioi opettajan opettamistaidon neloseksi. Opettamisesta annettiin yksittäisiä parantamishdotuksia, esimerkiksi kuvataiteissa toivottiin enemmän teoriaa ja ohjausta. Mutta kuten muissakin muutosehdotuksissa, osa opiskelijoista nimenomaan kiitteli sitä, ettei teoriaa ollut nykyistä enempää.

Muun muassa tähän oltiin tyytyväisiä:

- Opettaja opettaa ottaen huomioon taitotasomme ja apua on helppo kysyä.
- Organisoitu opetus, joka silti jättää jokaiselle omaa henkilökohtaista liikkumavaraa taitojen/intressien kohdalla.
- Opettajaan, uusiin ideoihin, joita häneltä saan.
- Hyvä opettaja, osaa hommansa.
- Opettaja ja harjoitukset ovat olleet mukavia ja monipuolisia.

Opiskelijoiden oma panostus kurssilla sai koko kyselyn heikoimman tuloksen (3,3), kurssiarvioiden ollessa 2,5 - 3,9. Tyytyväisimpiä omaan panokseensa olivat Nuorten musikaalilaulukurssin opiskelijat. Opiskelijat olivat melko hyvin opineet taitoja, joita olivat kurssilta hakeneet (3,5), kurssiarvioiden sijoituksessa välille 2,8 - 3,8. Korkeimman arvion saaneita kursseja oli jokaisella taiteen alalla.

Enemmän valoa ja tilaa

Opetustoiminnan hyvään laadun ja tuloksellisen toiminnan kriittisenä menestystekijänä strategian mukaan on se, että opisto tarjoaa aikuisille sopivan oppimisympäristön yhteistyössä tilan omistajan kanssa: tilat, kalusteet, laitteet. Kokonaisuutena arvioiden kriteeri ylitti tavoitetason (3,3), mutta kuvataidekurssien osalta ylitys meni lähes rimaa hipoen (3,1), Teatteri- ja puheilmakisurssien keskiarvo oli 3,2 ja musiikkikurssien 3,3. Tyytyväisimpiä opetustilojen ja välineiden asianmukaisuuteen olivat kirjoittamiskurssilaiset (3,7). Tilakriteerin kohdalla hajonta oli kaikista suurin, kurssikohtaisesti keskiarvot sijoituivat välille 2,2 - 3,8. Suhteelliset samankokoiset ryhmät samantyyppistä taidetta opiskelevat opiskelijat kokivat samat tilat todella eri tavoin.

Muutettaviksi asioiksi opiskelijat nimesivät muun muassa rumat verhot, pehmoisemmat tuolit, ettei pyllä puudu, isommat tilat suhteessa ryhmän kokoon, isommat pöydät ja valaistus. Tyytyväisiä oltiin esimerkiksi opetushuoneeseen sekä avaraan ja valoisaan työtilaan.

Opettaja kannustaa ja ryhmä on positiivinen

Tampereen työväenopiston strategian mukaan työväenopisto tukee yksilöiden eheää ja tasapainoista kasvua tarjoamalla sosiaalisen oppimisympäristön, jossa iältään, koulutukseltaan sekä kulttuuri- ja sosiaalitaustaltaan erilaiset ihmiset kohtaavat ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Opiskelijoiden näkökulmasta tarkastelun kriittinen menestystekijä on se, että opiston jokainen oppitunti on tietoinen itsensä kehittämisen teko. Kriteereinä tarkasteltiin opintoryhmän ilmapiiriä (3,7), ryhmäläisten kohtelua (3,9) ja tasa-arvoista toimintaa (3,8). Ilmapiirissä kurssiarvioiden vaihteluväli oli 3,1 - 4,0, ryhmäläisten kohtelussa 3,5 - 4,0 ja ryhmän tasa-arvoisessa toiminnassa 3,1 - 4,0.

Kirjoittamiskurssien keskiarvo kaikkien edellä mainittujen kriteerien kohdalla oli 3,9. Opintoryhmän ilmapiirin kannus-

tavuus sai musiikki- ja kuvataidekurseilta arvioksi 3,6, teatteri- ja puheilmakisurkseilta 3,7. Kuvataidekursseiden opiskelijoiden arvio ryhmäläisten tasapuolisesta kohtelusta jäi hieman alle keskiarvon (3,8), muiden yltäessä keskiarvoon. Myös ryhmän toiminnan tasa-arvoisuudesta oltiin samaa mieltä. Musiikissa kriteerin arvio oli 3,8, kuvataiteissa 3,7 ja näyttämö- ja puheitaiteissa 3,6.

Eläkeläiset kaipaavat maksualennuksia

Työväenopiston strategian mukaan yksittäisten osa-alueiden arvioinnin tavoitetaso on kolme: melko samaa mieltä. Saatujen vastausten valossa kaikki arvioitavat osa-alueet ylittivät tavoitetason. Yleisarvosanan perusteella voidaan sanoa, että opiskelijat ovat tyytyväisiä kursseihinsa. Koko taideainealueen yhteiseksi yleisarvosanaksi tuli yhdeksän, korkeimman arvosanan sai kirjoittamiskurssit (9+), teatteri- ja puheilmakisurssit, musiikkikurssit ja kuvataidekurssit saivat kukin saman arvosanan (9-). Yksittäisten kurssien tasolla arvosanoista pienin oli 8- ja suurin 10-. Alle kiitettävän arvosanan jäi vain yhdeksän kurssia, joista kuusi arvosanalla 8,5.

Opiskelijat kertoivat tullessaan kurssille oppimaan tai parantamaan kyseisen taideaineen osaamista. Tyytyväisyyttä kurssiin kuvastaa se, että sama opiskelija oli jo aiempina vuosina opiskellut samassa ryhmässä. Tyytyväisiä oltiin erityisesti opettajiin sekä mahdollisuuteen tehdä melko vapaasti omia juttuja. Myös ilmapiiri koettiin tärkeänä ja hyvänä.

Muutoksia toivottiin erityisesti tilojen valaistukseen, ilmanvaihtoon ja töiden säilytysmahdollisuuksiin. Lisäksi tila- ja huonekäyttö nousi esille, sitä toivottiin parannettavan pienentämällä kurssikokoja. Kurssin yksittäiseen kertaan sekä koko kurssin keston toivottiin pidennystä, mutta oli niitäkin kurseja, joiden yksittäisiä kertoja toivottiin lyhennettäväksi. Myös kurssihintoihin toivottiin alennuksia.

Kuitenkin kurssien hinta-laatu -suhte oli enemmistön mielestä kohdallaan (3,5). Tyytyväisimpiä olivat kirjoittamiskurssilaiset (3,7), erityisesti Viita-Akatemian vuosikurssilaiset (4,0). Kuvataideaineissa arviointi (3,4) jäi alle keskiarvon. Tulokseen vaikuttivat erityisesti kuvataidekurseilla opiskelevien eläkeläisten kurssihintojen laskemistoiveet. Lisäksi muutamat opiskelijat toivoivat opiskelija-alennusta. Muissa taideaineissa hinta-laatu -suhtearvio oli keskiarvon mukainen. Kurssiarvioiden vaihteluväli oli 2,8 - 4,0.

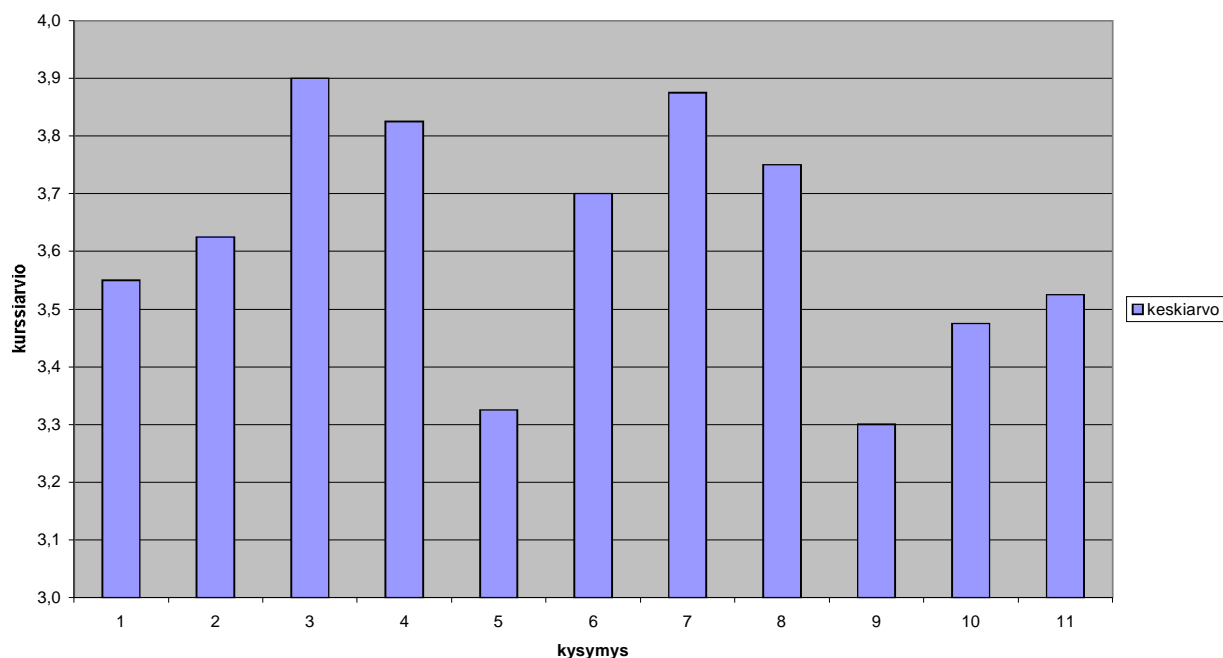
Perusasiat ovat kunnossa

Kokonaisuutena arvioinnin tulos oli erinomainen. Voidaan sanoa, että perusasiat ovat kunnossa, koska opettajaan ja opetuksen tasoon sekä ryhmän toimintaan oltiin tyytyväisiä. Sitä vartenhan opiskelijat työväenopistoon tulevat. Toisaalta heikoimmatkin osa-alueet ylittivät selkeästi Tampereen työväenopistossa asetetun tavoitetason. Tähän tilanteeseen emme voi tuudittautua, mutta lähtökohta on kunnossa. Arvioinnin tulokset tullaan käsittelemään taidetiimissä kurssikohtaisen arvioinnin perusteella.

Useilla kursseilla esiintyi selkeästi vastakkaisia mielipiteitä: toinen saman kurssin opiskelija oli tyytyväinen siihen, mitä toinen toivoi muutettavaksi. Silloin asioiden muuttaminen ei välttämättä paranna tilannetta, mutta niistä keskusteleminen kurssilaisten kanssa voisi olla hyödyllistä. Opiskelijan omaan panokseen voi pyrkiä vaikuttamaan pedagogisin keinoin, mutta viime kädessä opiskelija tekee itse valintansa. Opetustiloihin ja välineisiin on odotettavissa muutos Sampolan remontin myötä syksystä 2012 alkaen. Sitä ennen opetus siirtyy evakkotiloihin, jotka eivät luultavasti muuta nykyistä tilannetta ainakaan parempaan suuntaan.

Myös kurssien hintakritiikki kirjataan lähinnä tiedoksi. Ei ole kovinkaan montaa paikkaa, jossa opiskelija saa yhtä laadukasta opetusta yhtä halvalla. Nykyisellä hinnoittelulla opiskelija maksaa työväenopiston kurssista yleisimmin alle 2 euroa/tunti, lisäksi työn maksaa vain puolet kurssimaksusta. Kurssimaksun vaihteluväli tarkasteluilla taideaineiden ryhmäopetuskursseilla oli pääsääntöisesti 0,49 e/t - 1,88 e/t. Yksityisopetusta antavat kurssit sekä muutamat lyhytkurssit ja useampiopettajaiset kurssit olivat tätä kalliimpia. Koska vapaan sivistystyön oppilaitosten valtionapu ei kata kaikkia opetuksesta syntyviä kustannuksia, eikä kaupungin pussista annettu määrärahaakaan riitä peittämään jäävää vajetta, on opiskelijoilta kerättävä kurssimaksu ainoa mahdollisuus pitää yllä työväenopiston kaltaista matalan kynnyksen oppilaitosta. Opetuksen järjestäminen ei perustu vapaaehtoistyöhön: kyllä työntekijä on palkkansa ansainnut, puhuttiinpa sitten vakinaisesta henkilökunnasta tai kurssilla opettavasta tuntiopettajasta.

TAIDEAINEIDEN KYSELYN TULOKSET

Tuula Vatanen

LAATUA LASKUTUKSEEN - LASKUTUKSEN KEHITTÄMISPROSESSI MAALISSA

Vuonna 2010 saatiin päätökseen työväenopiston laskutuksen kehittämisprosessi. Prosessi alkoi syksyllä 2008 ja sitä on kehitetty askel askeleelta siten, että uusia vaiheita on ehditty suunnitella prosessin etenemisen aikana. Uuden askelen ottamisen luonnollisin ajankohta oli aina lukukauden vaihteessa.

Ennen prosessin alkamista työväenopiston kurssit laskutettiin jakamalla opiskelijoille kurssin alussa tyhjät viitenumeroliset laskulomakkeet, joihin nämä itse täyttivät sekä oman että kurssin nimen. Viitteitä ei oltu mitenkään sidottu yksittäiseen opiskelijaan, joten hänen suorituksensa tarkastaminen kirjanpitoaineistosta oli lähes mahdotonta. Tarkastaminen jäikin lähinnä tuntiopettajien tehtäväksi. Maksukuittien tarkastaminen tuntien alussa vei runsaasti aikaa ja energiaa, ja osa maksuista jäi tarkastamatta esimerkiksi siksi, että opiskelijalla ei ollut maksutositetta mukana.

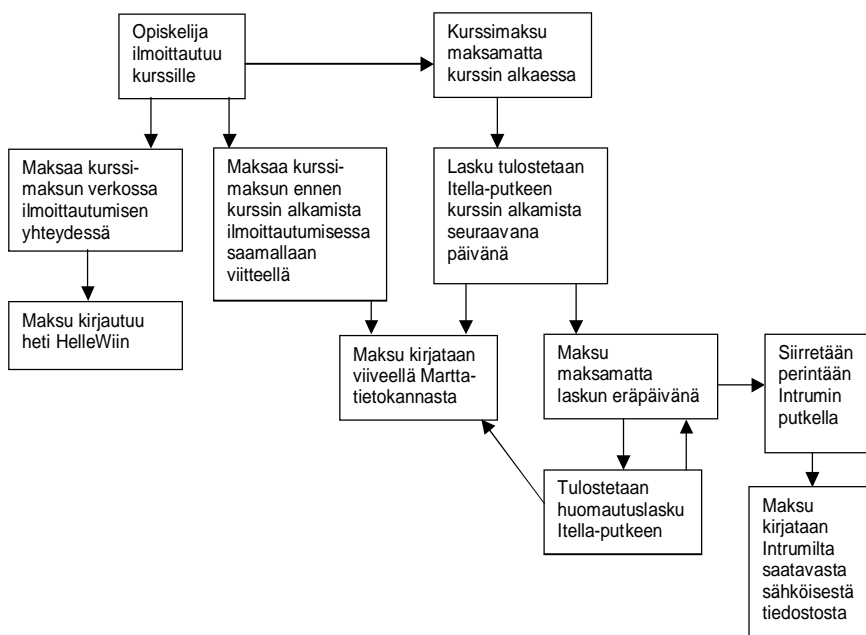
Ensimmäisessä laskutusprosessin kehitysvaiheessa tuntiopettajat jatkoivat viitteettömien laskujen jakamista. Muutoksena aiempaan oli se, että kurssien jälkeen kaikki päiväkirjat käytiin läpi toimistossa, ja opiskelijat, joilla ei ollut maksumerkintää saivat kotiin muistutuslaskun. Tällöin jo maksaneellekin opiskelijalle saattoi lähteä lasku, mikäli hän ei ollut näyttänyt kuitteja opettajalle. Maksettuja laskuja selvitettiin hakemalla viitteitä paperille tulostetuista Martta-maksumerkintäluetoista. Prosessista laadittiin yksityiskohtainen ohjeistus toimistotyöntekijöiden käyttöön. Myös vakinaisen opettajakunta perehdytettiin muuttuneeseen käytäntöön.

Toinen vaihe käynnistyi keväällä 2009, jolloin tehtiin sopimus Martta-tietokannan siirtämisestä kurssimaksujen osalta sähköisessä muodossa työväenopiston käyttöön. Tällöin saatettiin viitenumeron ja satunnaisesti myös henkilön sukunimen avulla selvittää maksusuorituksia tietokoneen avulla. Edelleen opiskelijan omalla aktiivisuudella oli tärkein osuus. Prosessiin liitettiin selvittämättä jääneiden laskujen siirtäminen perintään. Prosessi kuvattiin sovelletulla vuokaaviolla. Prosessista tiedotettiin paremmin myös tuntiopettajille.

Kolmas vaihe alkoi syksyllä 2009, jolloin otettiin laskujen tulostuksessa käyttöön työväenopistossa käytettävä HelleWi-kurssihallintaohjelma. Jokaiselle opiskelijalle tulostui lasku omalla nimellä ja viitenumero tallentui kurssiohjelmaan. Tuntiopettajat jakoivat laskut ja tarkistivat edelleen maksusuoritukset, ja loppuja maksuja seurattiin syöttämällä viitenumero Martta-tietokantaan. Käytössä oli kuitenkin myös tyhjiä viitteellisiä laskulomakkeita, jolloin opiskelija saattoi maksaa kurssin viitenumerolla, joka ei ollut toimiston tiedossa.

Neljänteen vaiheeseen päästiin keväällä 2010, kun ryhdyttiin hyödyntämään HelleWin reskontramahdollisuutta. Tuntiopettajien työksi jäi jakaa opiskelijan nimellä tulostetut laskut ja palauttaa ensimmäisellä kurssikerralla jakamatta jääneet laskut toimistoon postitusta varten. Tyhjät viitteelliset maksulomakkeet kiellettiin, ja kaupungin kassa ja tuntiopettajat ohjeistettiin uuteen käytäntöön. Käyttöön otettiin myös verkkomaksaminen, jolloin opiskelija voi maksaa kurssin jo ilmoittautumisen yhteydessä. Martta-järjestelmästä maksutiedot siirretään päivittäin HelleWin reskontraan, jonka avulla kurssimaksusuorituksia voidaan seurata tietokoneelta. Opiskelijan maksuihin ja ilmoittautumisiin liittyviä lisätietoja on ryhdytty tallettamaan järjestelmällisesti HelleWi-järjestelmään opiskelijan kurssi-ilmoittautumistietojen yhteyteen.

Kurssilaskutuksen eteneminen

Viides ja viimeinen vaihe prosessissa käynnistettiin syksyllä 2010, jolloin siirryttiin Itellan kautta laskutukseen. Nyt tuntiopettajat eivät ole enää missään tekemisissä laskujen kanssa, sillä laskut lähtevät pienellä vaivalla postiin kurssin alkamisen jälkeen. Tämä on helpottanut sekä tuntiopettajien että toimiston työtä. Tietotekniikan hyväksikäyttö on poistanut monia työvaiheita ja tehostanut laskutusprosessia moninkertaisesti aiempaan verrattuna. Toisaalta jatkuva yhteistyö sekä palautteiden ja ideoiden vieminen ohjelman toimittajan tietoisuuteen on auttanut myös ohjelman toimittajaa kehittämään HelleWi-kurssinhallintaohjelmaa yhä paremmin työväenopiston tarpeita vastaavaksi.

Pieniä ongelmia esiintyy toki silloin tällöin, mutta niitähän on aina, kun olemme tekemisissä tietotekniikan ja virtuaaliympäristön kanssa. Kehittäminen jatkuu - kiitos Ulla, Elise, Alli, Kirsti ja Helena.

Tuula Vatanen

OPISKELIJAYHDISTYKSEN TOIMINTA

Yhdistyksen 86. toimintavuosi meni hyvässä yhteistyössä opiston kanssa. Syys- ja kevätlukukausien alkaessa palveltiin kursseille ilmoittautumisten vastaanottamisessa, syys- ja tammikuussa ohjattiin opiskelijoita Sampolassa. Hallituksemme osallistui opiston henkilökunnan lukukauden avajaisiin ja - joulujuhliin. Yhdistys ”lainasi” opistolta syksyn teemaa Slow life ja toimi Hidas – Elämä – Teemalla.

Yhdistyksen puheenjohtajana toimi Sirkka-Liisa Jukarainen ja varapuheenjohtajana Matti Tila, joka toimi myös Kesäpirtin isäntänä. Yhdistyksen ylläpitämässä Kahvio Akvaariossa oli työssä kaksi henkilöä ja lisäksi talkootyöntekijöitä. Kahvioon sai edelleen maksaa kurssimaksuja.

Yhdistyksen kesänviettopaikassa Kesäpirtillä toiminta oli erilaisten tapahtumien merkeissä vilkasta koko kesäkauden. Talkoovoimin kunnostettiin rakennuksia ja piha-alueita. Kesäpirtin viemärintiprojekti valmistui. Ruokalassa oli yksi palkattu työntekijä ja tarvittaessa talkoolaisia.

Opiston järjestämä hyvinolon-kurssi Kesäpirtillä sai kurssilaisilta hyvän palautteen. Facebookiin perustettiin Kesäpirtti-ryhmä.

Yhdistyksen Retkeilytoimikunta järjesti retken Helsinkiin Eduskuntataloon. Olimme siellä kansanedustaja Pia Viitasen vieraina. Samalla kävimme katsomassa Ateneumissa Picasson näyttelyn. Teatterilippujen hankinnoissa tehtiin yhteistyötä muiden yhdistysten kanssa. Tapahtumista tiedotettiin Kahvio Akvaariossa, opiston opetusohjelmassa, netissä ja kesäaikana Kesäpirtillä.

Opiskelijayhdistyksen SampolAviisi-lehti toimitettiin syksyn aikana yhteistyössä opiston lehtiavustajan työkalupakki -kurssin kanssa, ja siitä otettiin 1500 kpl väripainos. Lehti oli jaossa Sampolassa. Lisäksi sitä jaettiin kaupungin eri toimipaikkoihin ja postitettiin kaikille yhteistyökumppaneillemme.

Yhdistykselle hyväksyttiin uudet säännöt vuosikokouksessa 27.11.2009, ja päätös sääntömuutoksen rekisteröimisestä tuli 26.7.2010. Kansalaisopistojen liiton KOL:n toiminnanjohtajaksi valittiin 2010 vuoden alusta Jaana Nuottanen. Sirkka-Liisa Jukarainen oli KOL:n hallituksen jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsen oli Tarja Hänninen. Yhdistys osallistui liiton järjestämiin tilaisuuksiin.

Yhdistyksellä on oma toimitila Talvipirtti, Sampolan sivurakennuksessa. Siellä on myös opetusta. Kotisivut Internetissä www.tto-opiskelijat.fi. Kesäpirtin osoite on www.kesapirtti.fi

*Tampereen työväenopiston opiskelijat ry
Sirkka-Liisa Jukarainen*

RAIKASTA KALEVALA-TULKINTAA

Toukokuussa 2010 Haiharan taidekeskuksessa oli esillä Sara Hildén -akatemian oppilaiden tulkintoja Kalevalan tarinoista ja henkilöhahmoista. Teemaa oli työstetty lukuvuoden aikana kaikissa opetusryhmissä. Lapsille luettiin jännittäviä tarinoita, nuorten kanssa pohdittiin henkilöhahmojen luonteenpiirteitä ja elämänkohtaloita. Kalevala oli lapsille ja nuorille osittain hyvin tuttu, mutta siitä myös löydettiin uusia vivahteita ja uskallettiin tehdä uusia tulkintoja.

Näyttelyssä oli esillä mm. riemastuttavia Suuri kotka ja hauki –maalauksia, nuorekkaita tulkintoja kalevalaisista hahmoista esim. Ainosta, Pohjolan tyttärestä, Pohjan akasta tai Väinämöisestä, piirroksia syntytarinoista, Kalevala -pelilautoja sekä Kalevala-aiheisia elokuvajulisteita. Valokuvaryhmä oli retkeilyt Näsijärven rannassa ja tavannut Väinämöisen soittamassa, ihmiset ja eläimet kuuntelemassa.

Ruut Kanko

Ilmo Kapanen

Syksyllä 2010 Kaleva-teeman työstäminen jatkui yhteistyössä Tampereen normaalikoulun kanssa. Normaalikoulun 9D-luokan oppilaat vierailivat kuvataidekoululla tutustuen oppilaiden Kalevala-tulkintoihin ja kirjoittaen niiden pohjalta tekstejä.

Heli Tiainen

NUORTEN PÄÄTTÖTYÖT

Nuoria päättötyön tekijöitä keväällä 2010 oli kaksi: Anna-Lydia Järvenpää ja Sofia Schleutker. Sofia Schleutkerin kolmen maalauksen sarja kuvasi ystävyuden merkitystä ihmisen ja hevosen kohtaamisen avulla. Anna-Lydia Järvenpää teki neljäntoista maalausta ja kirjasen, jossa maalauksiin liittyviä tarinoita. Omaperäinen kokonaisuus kertoi Anna-Lydiaan tulkintaa oman suvun historiasta.

Anna-Lydia Järvenpää

Nuorisokahvila Uniikkiin pysyvästi sijoitettu teos Uniikki -seinämaalaus - Piirustus-maalauksiryhmä 16 -vuotiaat.

Sofia Schleutker

Heli Tiainen

Aikuisopiskelijoiden VALINTOJA Galleria Emilissä

Aikuisten kuvataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorituksen sai keväällä 2010 päätökseen järjestyksessä toinen opiskelijaryhmä Tampereella. Opintonsa päättäneet esittelivät päättöitään Galleria Emilissä toukokuussa. Takanaan ryhmällä oli kuusi vuotta perjantai-iltojen opiskelua ja itsenäistä työtä kuvataidekoululla ns. Aku-ryhmissä. Valintoja näyttelyn nimenä ilmensi monin tavoin kuvan tekemiseen ja opiskeluun liittyviä tilanteita. Keskeinen osa tätä joukkoa osallistui kuusi vuotta sitten opiskelijavalintaan. Koulu valitsi heidät ja opiskelijat valitsivat itselleen pitkäjänteisen harrastuksen, joka on tiivis paketti kuvataiteen eri alueista. He opiskelivat mm. piirustusta, maalausta, grafiikkaa ja kolmiulotteista ilmaisua.

Työskennellessään kuvan tekijä on lukuisten valintojen edessä: Mikä on aiheeni ja miten sen rajaisin, mitä elementtejä otan mukaan ja mitkä ovat väri-, sommittelu- ja tekniikkaratkaisuni?

Kuvataiteen opiskelun eteneminen tuo mukanaan kysymyksiä ja niitä seuraavia valintoja: mistä löydän itselle sopivimman ilmaisumuodon? Minkälainen on kuvani? Ja lopulta mikä /kuka itse olen?

Opiskelun päätteeksi kaikki 13 opiskelijaa tekivät persoonalliset valintansa päättöitöiden aihepiiriin ja tekniikoiden suhteen ja keskittyivät koko kevään ohjausta saaden teostensa ja prosessista kertovien portfolioidensa tekoon. Tulokset esiteltiin yleisölle Galleria Emilissä ja opiskelijat saivat todistuksensa kuvataiteen perusopin laajan oppimäärän suorittamisesta. Iloisessa musiikin siivittämässä avajaisjuhlassa saatettiin joukko aikuisia kohti harrastuksensa tuomia uusia valintoja.

Anne Rinnet-Liius

Marja Toivonen

Tiina Karppinen

Maisa Heiskanen

HENKILÖKUNTA**TYÖVÄENOPISTO**

Rehtori

Saari Matti, FM, YTM (2006)

Apulaisrehtori

Vatanen Tuula, KM (2007)

Toimistopäällikkö

Mäkinen Helena, yo-merkonomi (1998)

Opistosihteerit

Jousmäki Ulla, merkonomi (1989)**Laitinen** Elise, merkonomi (2006)**Lemmetty** Aila, merkonomi (1990),
sijaisena **Ylitie** Kirsti 6.9.-31.12.2010

Järjestelymestari

Hietanen Janne (1995)

Vahtimestari

Huhtakallio Jari (2010)**PÄÄTOIMISET OPETTAJAT JA SUUNNITTELIJAT**

Yhteiskuntatieteellisten aineiden opettaja

Häyrynen Sirkka-Liisa (1987) osa-aikaeläkkeellä

Koulutussuunnittelija

Jokinen Timo, FM (2002)

Koulutussuunnittelija

Kilponen Anne, KM (1997)

Suunnittelijaopettaja

Kymäläinen Minna, KM (2008)

Tekstiilityön opettaja

Kujanpää Sirpa, KteO, KM (1989)

Kieltenopettaja

Nilivaara-Rönkkö Terhi, HuK (1989), sijaisena**Vehmas** Kimmo, FM, 30.8.-31.12.2010

Teknisten aineiden opettaja

Riihonen Seppo, KM (19889)

Taideaineiden opettaja

Tiitola Eero, HuK (1983), eläkkeelle 31.8.2010

Kieltenopettaja

Toivonen-Salo Katriina, FM (1985)

Kotitalousopettaja

Lähdesmäki Ritva, kotitalous- ja ravitsemusteknikko
(1993/2009)**TYÖHARJOITTELIJAT JA TYÖLLISTETYT****Ahonen** Annika**Laukkanen** Harri-Pekka**Lähteenmäki** Petri**Pitkälä** Aila**SARA HILDÉN –AKATEMIA/****KUVATAIDEKOULU**

Rehtori

Tiainen Heli, KuvO (1994)

Kuvataideopettajat

Ajanki Riikka TaM, vs. kuvataideopettaja**Heiskanen** Maisa, KuvO (1988)**Honkkila** Merja, TaM (2004)**Levonen-Kantomaa** Hanna, TaM (2004), virkavapaalla**Pirilä** Sirpa, kuvataiteilija (1996)

Toimistosihteerit

Hakamäki Sirkka (1983), työlomalla 1.9.-31.12.2010,sijaisena **Lemmetty** Aila, merkonomi

Opetusavustaja-vahtimestari

Nevalainen Mikko (1991)**TYÖHARJOITTELIJAT JA TYÖLLISTETYT****Lehtilä** Tuuli**Luoti** Sanna**Makkonen** Maria**Suvela** Jarkko**TUNTIOPETTAJAT****TYÖVÄENOPISTO**

yhteensä 213 opettajaa

Aarnio Pirjo: Itämainen tanssi**Anttila** Sari, musiikkioppilaitoksen

laulunopettaja: Sekakuoro, musiikin teoria

Ausmaa Vera: Viro**Benyik** Laura: Tietoa aktiiviseen kansalaisuuteen**Blomqvist** Maarit, kuvataiteilija (AMK): Kuvataide**Burke-Brenes** Cristian: Tanssi**Böök** Kirsti: Posliininmaalauk**Daggetti** Rosella: Italia**Eilola** Salla, HuK: Suomi**Elijah** Rakel: Numerologia, yliaistilliset ilmiöt**Fabrin** Vesa, pastori: Ikonimaalaus**Flink** Raimo, tekniikko: Puutarha**Fornaciari** Aimone, HuK: Italia**Forsell** Saara, taidemaalari: Kuvataide**Färding** Tony, suggestoterapeutti: Ihmissuhde ja

itsetuntemus

- Gyllden** Marja-Leena: Valokuvaus
Haapasalmi Minna, FM: Ranska
Haavisto Anne, FM: Saksa
Hakala Satu, AMK: Kuvataide
Hakalahti Niina, FL: Viita-Akatemia
Hannula Kerttu, KM: Jooga
Hanska-Aare Sari, FM: Ruotsi, oppiminen ja kasvatus
Harilo Matti, Alexander-tekniikan opettaja MSTAT: Alexander-tekniikka
Heino Eeva, YTM: Nukenvalmistuskurssi
Heinonen Jenny, FM: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Helminen Anne, ilmaisutaidonopettaja: Lausunta
Hietakorpi Riikka, FM: Portugali, babybrasil
Hietanen Tarja, FM: Englanti
Hiltunen Sinikka, FM: Oppiminen ja opetus
Hollingsworth Robert, BA: Englanti
Holma Maarit: Salsa
Honkala Toni Petteri, FM: Filosofia
Honko Eeva-Kaarina, laulunopettaja: Musiikki
Horwood Michael, BA: Englanti
Hosio Sari, FM: Askartelu
Hovivuori Aki, ortopedinen osteopaatti: Liikunta ja terveys
Huhtala Kirsi: Tietoa aktiiviseen kansalaisuuteen
Huhtamäki Reijo, puuseppä, entisöijä: Puutyö, huonekalujen kunnostus ja entisöinti
Huotarinen Vilja-Tuulia, FM: Sanataide
Hurskainen Tiina, HuK: Historia
Hyvönen Timo: Studioäänityskurssi
Hyvönen Tomi, FT: Tähtitiede
Hämäläinen Arja, YTK: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Hämäläinen Reijo: Saaristomerenkulku
Hämäläinen Soili, FM: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Häti Katri: Teatteritaidekoulu
Iivonen Soile, kuvataiteilija (AMK): Grafiikka
Ikäheimo Taru, FM: Suomi
Immonen Jaana, restonomi (AMK): Suunnittele unelmiesi keittiö
Ingalsuo Tommi, FM: Espanja, portugali
Isotalo Taina: Jooga
Jaakkola Tiina, kuvataiteilija: Kuvataide
Jalarvo Katri: Huonekalujen verhoilu
Jokela Britta, FM: Englanti
Jokinen Jussi: Tietotekniikka
Jokinen Pannee: Kotitalous
Juoperi Marianne: Liikunta
Järnberg Sirpa, laulunopettaja: Yksinlaulu
Järventausta Mari, kuvataiteilija (AMK): Kuva-taide
Järvinen Arto: Studioäänityskurssi
Järvisalo Hannu, KK: Puutyö
Kajiti Steven Davis: Swahili
Kamula Disa, FM: Teatteritaidekoulu
Kanerva Reima, DI: Terveys ja itsehoito
Kantola Sari, informaatiotieteen maisteri: Suomi (kotouttamiskurssit)
Karhulähde Ira: Improvisaatioteatteri
Kastari Mervi, HuK: Suomi (kotouttamiskurssit)
Kauhanen Helmiina, FM: Aivot – huikea maailma, kiinalaiset lajit
Kauppila Harri, artesaani: Soitinrakennus
Kestinen Kristiina, FM: Kulttuuri
Kestinmäki Marika, FM, musiikkioppilaitoksen opettaja: Muskarit
Kiiskinen Mika, FM: Bridge
Kittilä Risto, FM: Venäjä
Kivelä Tuula, FM: Englanti
Kojonen Heli, viittomakielen tulkki (AMK): Viittomakieli
Koskenniemi Anne-Mari; HTM: Kiina
Koskinen Daniel, FM: Tietotekniikka
Koutonen Jorma: Asunto Oy asumismuotona
Kronberg Minna: Jooga
Kuitunen Anna, FM: Kokous- ja neuvottelutaito
Kulo Jaana, HuK: Sanataide
Laakso Heikki, insinööri: Tietotekniikka
Laakso Marja, FM: Muskarit
Laakso Riitta, varatuomari: Lakitieto
Laaninen Tiina: Historia
Lamminmäki Mirjam: Pitsinnypläys
Laukka Arja: Tietoa aktiiviseen kansalaisuuteen
Laukkarinen Laura, musiikkipedagogi: Pianonsoitto
Laurila Jenni: Jess! -Improvisaatioteatteri
Leino Eija: Kotitalous
Lemmetyinen Raija, FM: Japani
Lilli Marjatta, KK: Matematiikka
Lilliestierna Sari, LTO: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Lindfors Marja, HuK: Italia, kotitalous
Maala Mohamed, FL: Arabia
Mackenzie-Mäkelä Kate, HuK: Englanti
Malinen Tuija: Espanja
de Marquez Katia, KM: Espanja
Marsh Minna, FM: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Mathlin Tauno, KM: Tietoa aktiiviseen kansalaisuuteen
Maula Risto, FL: Filosofia
Mazniak Malgorzata, FM: Puola
Meriläinen Senja: Jess! -Improvisaatioteatteri
Mielityinen Marianne, viittomakielen ohjaaja: Viittomakieli
Miljar Virpi, dipl. Tanssitaiteilija: Tanssi
Mustakallio Ilkka, psykoterapeutti: Fisherin eroseminaari
Mäkelä Kalevi, kuvataiteilija: Kuvataide
Mäkelä Kalle, FM: Latina
Mäkelä Sinikka, tanhunopettaja: Kansantanssi
Mäkelä Tommi: Kotitalous
Mäki-Esko Eero, DI: Sijoittaminen
Mäkinen Heli, BA: Kuvataide
Mäkinen Katja-Marika, Farmasia (AMK): Tanssi
Niemi-Mattila Marja-Liisa, astrokonsultti: Astrologia
Nieminen Eija, kotitalousteknikko: Kotitalous
Nieminen Emilia, FM: Japani, kiina
Nieminen-Porkka Anja, FM: Sukututkimus

- Niittymäki** Marko: Kitaransoitto
Nissilä Minna: Reiki
Noorzadeh Bahram, fysioterapeutti (AMK):
 Persia
Noorzadeh Kukka-Maaria, HuK: Viro
Nummenpää Riina, artenomi (AMK): Lasityö
Nyholm Riitta, FK: Espanja
Nykänen-Spira Merja: Kotitalous
Nyqvist Niko: Kitaransoitto
Nyrö Katriina, muotoilija (AMK): Askartelu
Pajunen Tommi, vanhempi konstaapeli:
 Järjestyksenvalvojan kurssit
Patanen Nina, FM: Swahili
Paul Ines, FM: Saksa
Peltola Aki: Tietotekniikka
Peltomaa Pasi, artesaani: Taonta
Pennanen Merja: Terveys ja itsehoito, kulttuuri
Perä-Rouhu Akseli: Video-opetus
Peuraniemi Marika, tradenomi (AMK):
 Tietotekniikka
Pietilä Taisto: Viulunrakennus
Pihlanto Pia, FM: Ruotsi, saksa
Pohjavirta Hillervo, KM, YTM: Opetus ja kasvatustieteet
Pohjola Pia, FM: Muskarit
Posti Riikka, FM: Tanssi
Pullinen Raija: Terveys ja itsehoito
Pyssysalo Raija: Huovutus
Päivömaa Ritva, DKK: Englanti, kielten opiskelun avuksi
Pärssinen Sari, FM: Tanssi
Rahkama Laura, titteli : Liikunta
Rainio Jussi, FM: Englanti, ruotsi, musiikki
Rajala Raimo: Perinnekirjapainotaidon kurssi
Rajanen Johanna, fysioterapeutti: Liikunta
Rambla Belén, FM: Espanja
Rannela Terhi Maarit, FM: Kirjoittaminen
Ranta Aija-Leena, MuM: Äänenhuolto
Rantala Antti, KM: Teatteritaidekoulu
Ratia-Jokinen Mirva, musiikkipedagogi:
 Pianonsoitto, muskarit
Rekola Mirja, VTM: Kulttuuri, kotitalous,
 as-kartelu
Riihimäki Sanja, KM: Tarinateatteri Sampo
Riikonen Jaakko: Kotitalous
Rintala Renate, HuK: Saksa
Rivas Rodríguez Diego: Espanja
Roivas Tuija, HuK: Ranska
Rosenlund Tuomo, kuvataiteilija (AMK):
 Kuvataide
Ruokonen-Yli-Ketelä Eva, HuK: Englanti
Saarelainen Anna, medianomi (AMK): Liikunta
Saarinen Iina: Klassinen baletti
Saarinen Maarit: Jooga, tiibetiläiset riitit
Sallama Matti, FK: Englanti
Salminen Jari, artesaani: Keramiikka
Samb Hilikka-Riitta, FK: Ranska
Sané Outi, HuK: Kanteleen soitto
Savolainen Aina: Viro
Seesranta Sami: Taojooga
Seki Marjo: Sushikurssi
Sipilä Alma: Liikunta
Sirkkola Arja, taiteilija: Batiikki
Sjöberg Hannamari, KM: Tietoa aktiiviseen kansalaisuuteen
Soikkeli Markku, FT: Kirjoittaminen
Soucek Milan, FM: Tsekki
Stenlund Virpi, FM: Kirjoittaminen
Suoniemi Karoliina, FM: Sanataide, kulttuuri
Surakka Piia, FM, MA: Itsehoito ja terveys
Syrén Sari, HuK: Italia
Tammi Sirpa: Tietoa aktiiviseen kansalaisuuteen
Tarvainen Anne Liisa, FM: Musiikki
Teiss Kristiina, FM: Viro
Tohni Johanna: Jess! - Improvisaatioteatteri
Toivola Ria: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Travanti Vuokko, NLP -trainer: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Tukiainen Mirja, tanssitaiteilija: Lausunta
Tuohino Metti, FM: Espanja
Tuominen Tuire, HM: Fisherin eroseminaari
Tuomisto-Ollila Josette, musiikinohjaaja:
 Muskarit
Tuori Hilikka, OK, KM, BA: Tietoa aktiiviseen kansalaisuuteen
Tuovila Tiina, FM: Liikunta
Tähkävuori Mikko: Puutyö
Uludag Meri, musiikkileikkikoulun opettaja:
 Muskarit
Urm Anna-Maija, kuvanveistäjä: Kuvanveisto
Vainio Marja, hortonomi: Puutarha
Vainonen Jyrki, FL: Kirjoittaminen
Vallittu Hannemari: Terveys ja itsehoito
Valve Johanna, sosiaalikasvattaja: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Vehmas Kimmo, FM: Saksa, venäjä, espanja
Viitanen Harri: Luonto
Viitanen Katri, taiteilija: Posliininmaalaukset
Vikkula Sinikka: Kreikka
Vikman Raija, FM: Näyttämöilmaisu, liikunta
Virtain Helena, HuK: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Vuorenmaa Minna: Liikunta
Vuorialho Marina, FM: Venäjä
Vuosara Santeri: Ruokakurssit
Västilä Tiina, fysioterapeutti: Liikunta
Wendorf Taina, FK: Englanti
Yesilova-Leino Dilek: Näyttämöilmaisu
Ylä-Nojonen Mia: Askartelu
Ylä-Rautio-Vaittinen Katariina: Ihmissuhde ja itsetuntemus
Österlund Bernice: Ruotsi

**SARA HILDÉN –AKATEMIA/
KUVATAIDKOULUN TUNTIOPETTAJAT**

yhteensä 21 opettajaa

Hagman Minna, arkkitehti
Halmetoja Valtteri, kuvataiteilija (AMK)
Heikkilä Hanna-Riikka, TaM
Hoshika Tatsuo, kuvataiteilija
Jaakkola Tiina, kuvataiteilija (AMK)
Kokkila Timo, sarjakuvantekijä
Laine Miina, TaM
Lahtinen Jussi, kuvataiteilija (AMK)
Manninen Pekka A, KT
Merikallio Silja, arthenomi
Miettinen Merja, kuvataiteilija, TaM
Mäkinen Heli, kuvataiteilija (AMK)
Pesonen Pauliina, kuvataiteilija
Pettissalo Mika, kuvataiteilija (AMK)
Puronniemi Marja Leena, LTO, PkO
Ruohonen Elina, kuvataiteilija
Saramäki Heidi, kuvataiteilija (AMK)
Tamminen Titta, arkkitehti
Törmälehto Samppa, kuvataiteilija (AMK)
Tuokko Kirsti, KuvO
Turtiainen Kristiina, TaM

POIKKEAMAT TALOUSARVIOON

Tampereen työväenopiston taloudellinen toteuma vuodelta 2010 oli 4000 euroa tappiollinen. Tulos on kuitenkin erinomainen, kun otetaan huomioon 77 000 euron säästövelvoite ja lukemattomat talouteen liittyvät yllätykset henkilöstö-, sisäisissä ym. menoissa, joita ei voitu tai ei ollut mahdollista budjettia laadittaessa ennakoita.

Kurssimaksutuotot ylittivät budjetin 98 000 euroa. Tämä johtuu osaltaan liian varovaisesta budjetoinnista, perinnän tehostumisesta sekä kurssimaksujen noususta erityisesti syksyllä käyttöönotetun Itellan laskutuspalvelun kustannusten kattamiseksi. Tilaaajan kanssa oli palvelusopimukset lyöty lukkoon alkuvuodesta 2010 ja suunniteltu tuntimäärä oli siinä vaiheessa 28 500 tuntia. Kaupunginvaltuuston päättämät säästövelvoitteet tulivat voimaan vasta palvelusopimusten allekirjoitusten jälkeen ja suunniteltuihin opetustuntimääriin ei voitu kevään osalta enää vaikuttaa.

Kurssimaksutulojen kehitys tuntia kohden on vaihdellut vuosittain siten, että v. 2008 se oli 23,65 euroa pidettyä oppituntia kohden, v. 2009 26,96 euroa ja vuonna 2010 26,73 euroa. Toteutunut tuntimäärä las-ki vuoden 2009 28 786:sta vuoden 2010 27 427:ään eli vähennystä oli 1 359 tuntia. Suurin vaikutus tuntien vähenemisellä oli siihen, että työväenopistolta jäi saamatta tilaajalta 85 000 euroa. Vähennys on merkittävä, ja se tulee pienentämään v. 2012 valtionosuutta. Sara Hildén -akatemia- tai-teen perusopetuksen ja kuvataidekurssien tunnit toteutuivat tilauksen mukaisesti, yhteensä 4210 tuntia.

Varsinaisten kurssimaksutulojen lisäksi työväenopisto sai Opetushallitukselta 20 000 euroa opintoseteliavustusta, jota käytettiin kompensoimaan työttömien, maahanmuuttajien ja oppimisvaikeuksia kokevien opiskelijoiden kurssimaksuja. Tulot on kirjattu Tuet ja avustukset -tilille.

Pormestarin päätöksellä Sampolan koulusta työväenopiston palkkalistoille 1.1.2010 alkaen siirtyneen vahtimestarin palkkakulut tuli kattaa koulun tilojen ulkopuolisista vuokrauksista saatavilla vuokratuloilla. Siten vuokratuloja kertyi 21 000 euroa budjetoitua enemmän. Sampolan koulun ja työväenopiston välinen tilojen sisäinen vuokralaskutus jäi pois, mistä tuli opistolle säästöä noin 20 000 euroa.

Henkilöstökuluissa ei pystytty säästämään säästövelvoitteen mukaisesti. Henkilöstökulut ylittivät 103 000 euroa, mikä johtui mm. alibudjetoinnista: koululta työväenopistolle siirtyneen vahtimestarin palkkakustannuksista ja budjetoimattomista palkankorotuksista. Palkankorotuksiin ei konsernin ohjeistuksen mukaisesti oltu varattu rahaa, mutta korotukset olivat keskimäärin 1 % luokkaa. Henkilöstömenoissa on kuitenkin säästetty siltä osin, että pitkiin sairauslomiin ei ole otettu sijaisia vaan työt tehtiin oman työn ohella. Henkilökunnalle suositeltuja palkattomia lomiam pidettiin jonkin verran, mutta säästövelvoitteen toteutumiseen sillä ei ollut suurtakaan merkitystä.

Sara Hildén -akatemias- taitepajojen palkkamenoja ja niiden tuottoja ei oltu budjetoitu ja sen vuoksi osaltaan maksut- tulot ja henkilöstömenot ylittivät. Kurssseja järjestettiin omakustanteisesti, yhteensä 126 tuntia.

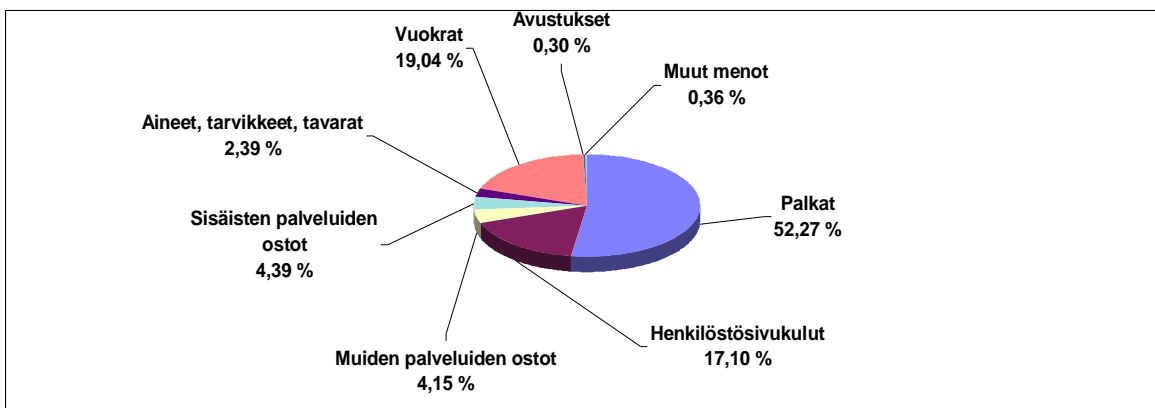
Helena Mäkinen

Työväenopistopalvelut Tuloslaskelma (1 000 euroa)

	TA 2010	TP 2010
Toimintatulot		
Myyntitulot	2 500	2 416
Maksutulot	749	854
Tuet ja avustukset	15	45
Vuokratulot	57	78
Muut toimintatulot	7	3
Tulot yhteensä	3 328	3 396
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintamenot		
Henkilöstömenot		
Palkat ja palkkiot	-1 663	-1 727
Henkilösivumenot		
Eläkemenot	-424	-466
Muut henkilösivumenot	-102	-99
Palvelujen ostot	-311	-283
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67	-79
Avustukset	-10	-10
Vuokramenot	-642	-629
Muut toimintamenot	-10	-12
Menot yhteensä	-3 229	-3 304
Toimintakate	99	92
Rahoitustulot ja -menot		
Poistot	-22	-19
Tilikauden tulos	77	73

TILINPÄÄTÖS 2010; TYÖVÄENOPISTO

MENOT:	euroa (1000)	%
Palkat	1 727	52,27
Henkilöstösivukulut	565	17,10
Muiden palveluiden ostot	137	4,15
Sisäisten palveluiden ostot	145	4,39
Aineet, tarvikkeet, tavarat	79	2,39
Vuokrat	629	19,04
Avustukset	10	0,30
Muut menot	12	0,36
	3 304	100,00

TULOT:			
Myyntituotot (tilaajalta)	2 416	71,14	
Maksutuotot	854	25,15	
Muut tuotot	48	1,41	
Vuokratulot	78	2,30	
	3 396	100,00	

Tunnusluvut / Työväenopisto	TP 2008	TP 2009	TA 2010	Toteutuma 31.12.2010
Määrätavoitteet				
Työväenopisto opetustuntien lukumäärä	28 832	28 786	28 500	27 427
Sara Hildén -akatemia opetustuntien lukumäärä	4 536	4 532	4 210	4 436
Tehokkuus/Taloudellisuus				
Työväenopisto Käyttömenot euroa/opetustunti -brutto	95	93	98	100
-netto	71	71	73	72
Sara Hildén -akatemia Käyttömenot euroa/oppilas	235	299	970	357
Käyttömenot euroa/oppitunti	118	119	130	127
Työväenopiston tilat m ²	5 119	5 447	5 121	5 121
Sara Hildén -akatemian tilat m ²	773	772	772	772
Tilat yht. m ²	5 892	6 219	5 893	5 893
Tilakustannukset (1 000 euroa)	576	642	593	629
Vuokratulot	50	52	55	78
Toiminnan laajuustiedot				
Työväenopisto - opiskelijoiden lukumäärä	10 215	11 987	11 540	11 752
Sara Hildén -akatemia - opiskelijoiden lukumäärä	2 282	1 804	560	1 583
Työväenopisto - vakinaiset vakanssit	17	17	17	17
Sara Hildén -akatemia - vakinaiset vakanssit	7	7	7	7

Sara Hildén -akatemian fyysiset opiskelijat: taiteen perusopetus, kurssit, taite/taidekaari

TYÖVÄENOPISTO 2006-2010 (ei sisällä lasten ja nuorten kuvataidekoulua)

Tilinpäätös	2006	2007	2008	2009	2010
Menot	2 459 051	2 642 877	2 689 000	2 670 000	2 739 000
Tulot	1 864 893	2 009 160	1 967 000	2 108 625	2 278 288
Nettomenot	594 158	633 717	722 000	561 375	460 712

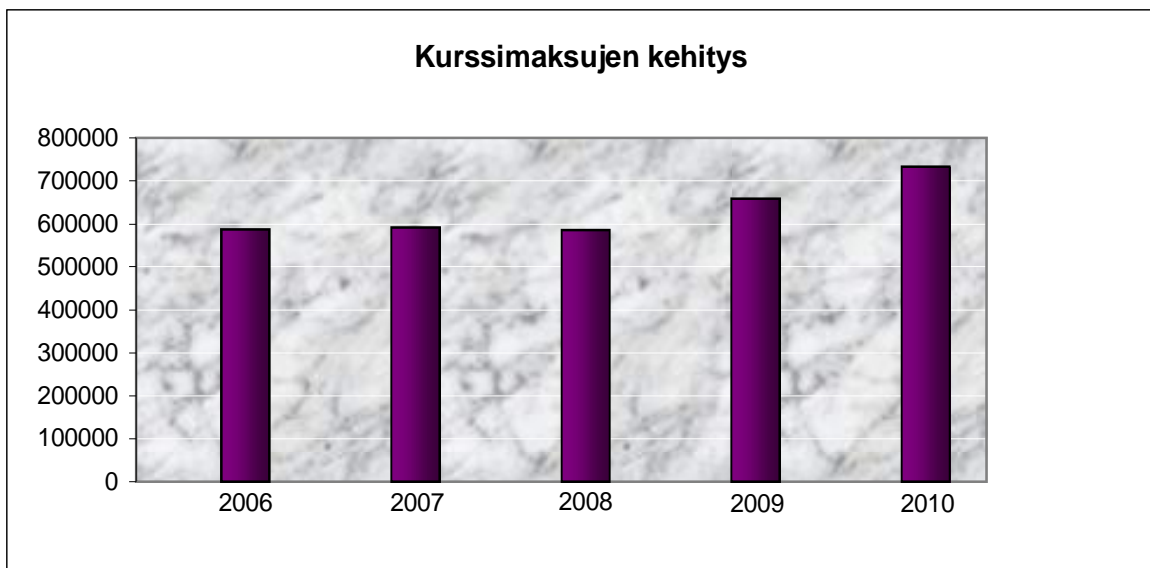
Tilinpäätösluvut sisältävät valtionosuuden

Bruttomenot/opetustunti	90	92	93	95	100
Nettomenot/opetustunti	22	23	25	20	17
Bruttomenot/opiskelija	210	215	263	223	233
Nettomenot/opiskelija	51	52	71	47	39

	2006	2007	2008	2009	2010
Kurssimaksujen kehitys	587 000	592 000	585 000	658 000	733 000

Henkilökunta

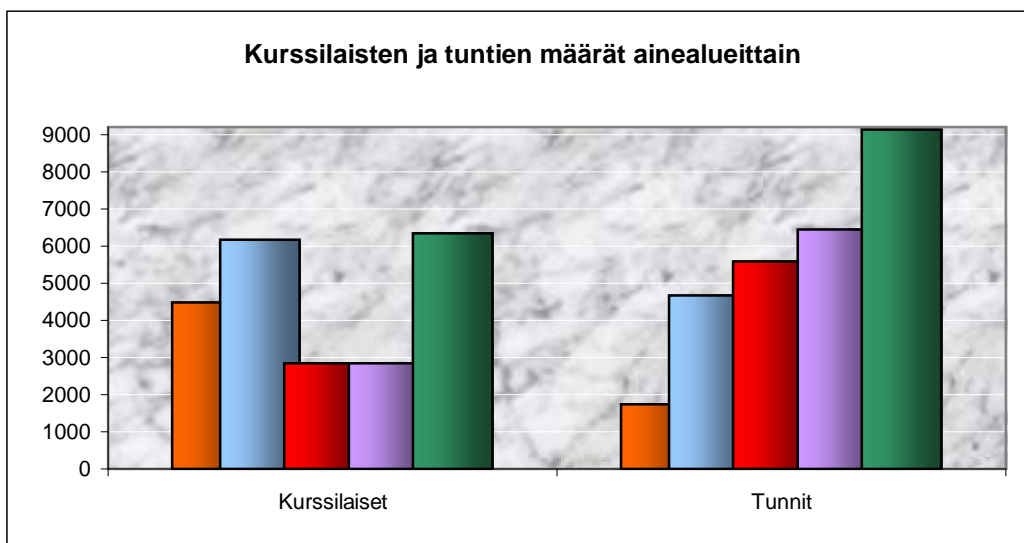
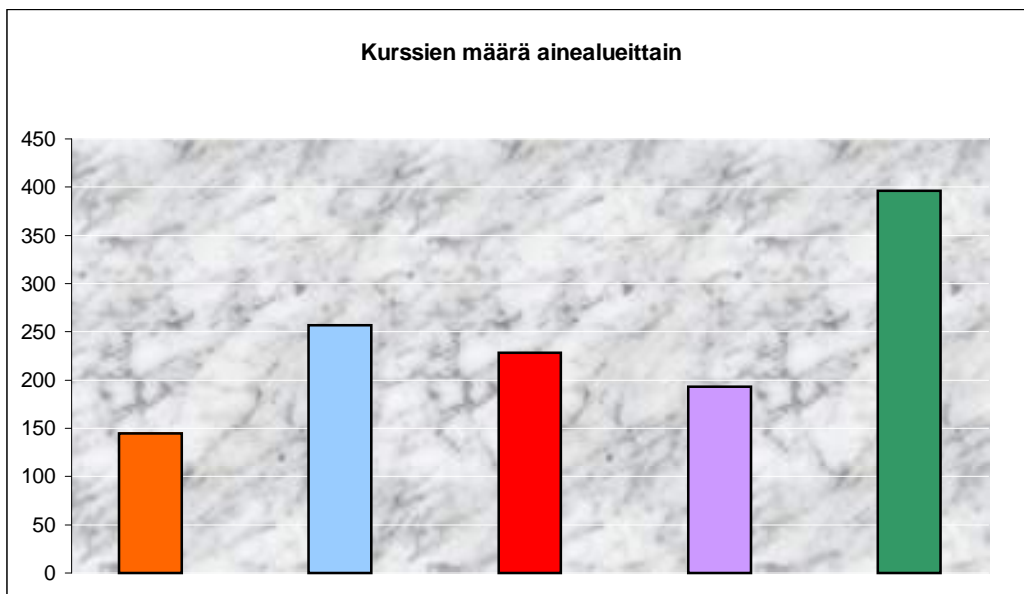
Virat/toimet	17	17	17	17	17
Tuntiopettajat	222	216	214	192	213
Luennoitsijat	81	85	63	60	40
Muut	104	109	107	100	74
	424	427	401	369	344

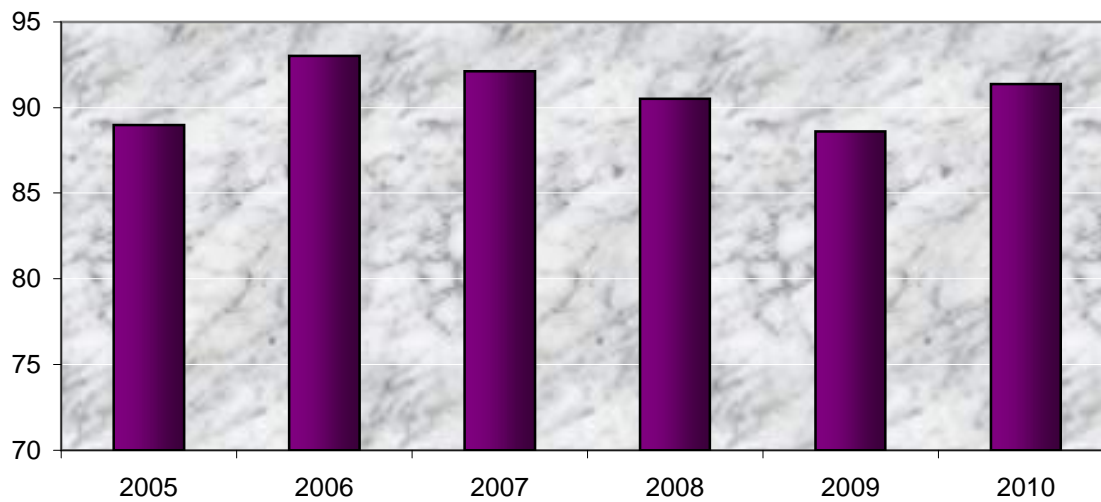
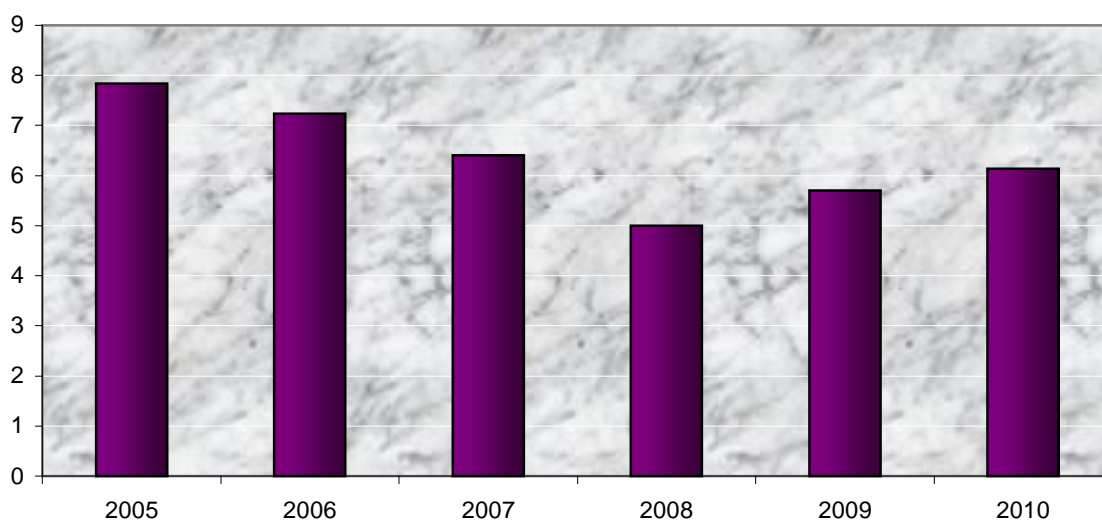

	Tunnit	Opiskelijat
Työväenopisto	27 427	11 752
Sara Hilden -akatemia	4 436	1 583

Kalenterivuoden 2010 kurssit, kurssilaiset ja tunnit

	Kurssit	Kurssilaiset	Tunnit
Ihmis- ja yhteiskuntatieteellinen opetus, luennot	145	4483	1734
Elämäntilannetta tukeva opetus	257	6160	4665,57
Taidoaineiden opetus	228	2840	5590,33
Taideaineiden opetus	193	2841	6440,34
Kielten opetus	396	6335	9135,8

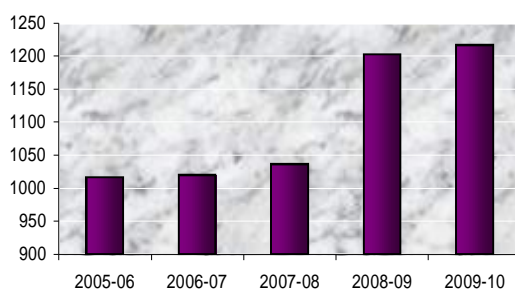

Kurssitarjonnasta toteutui 2005-2010 (prosenttia)**Työttömät opiskelijat 2005 - 2010 (prosenttia)**

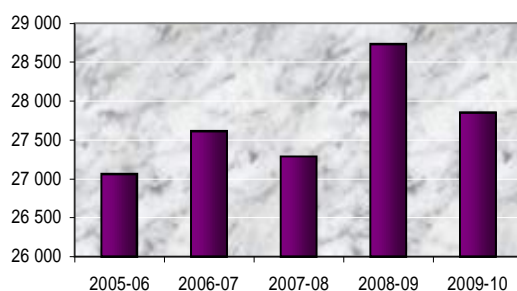
KEHITYS 2005-2010

Lukuvuosi	Kurssit	Opetustunnit	Opiskelijat
2005-06	1017	27 060	9 136
2006-07	1020	27 615	10 017
2007-08	1037	27 287	9 273
2008-09	1203	28 734	10 043
2009-10	1217	27 853	10 647

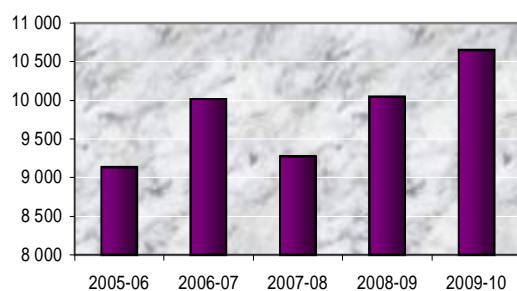
KURSSIT

OPETUSTUNNIT

OPISKELIJAT

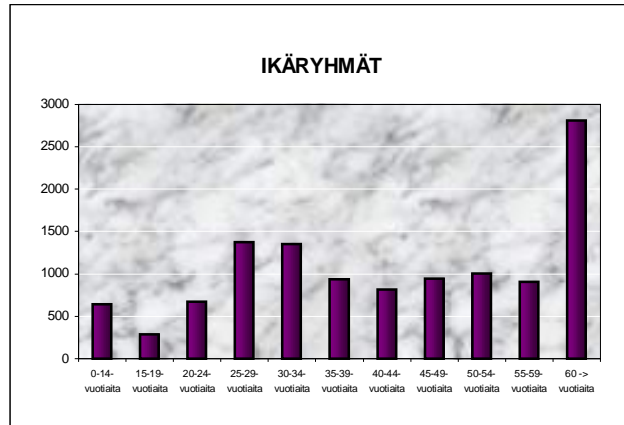

Lukuvuosi	Opiskelijat	Naiset	%-osuus	Miehet	%-osuus
2005-06	9 136	7046	77,00	2090	23,00
2006-07	10 017	7664	76,50	2353	23,50
2007-08	9 273	7640	82,40	1633	17,60
2008-09	10 043	7620	75,90	2423	24,10
2009-10	10 647	8059	75,69	2588	24,41

OPISKELIJATILASTO

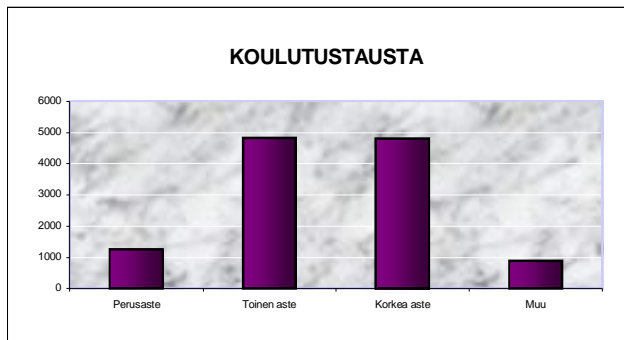
IKÄRYHMITÄIN

	Opiskelijat	%-osuus
0-14-vuotiaita	645	5,49
15-19-vuotiaita	288	2,45
20-24-vuotiaita	674	5,74
25-29-vuotiaita	1375	11,7
30-34-vuotiaita	1352	11,5
35-39-vuotiaita	938	7,98
40-44-vuotiaita	816	6,94
45-49-vuotiaita	947	8,06
50-54-vuotiaita	1004	8,54
55-59-vuotiaita	906	7,71
60 -> vuotiaita	2807	23,89
Yhteensä	11752	100

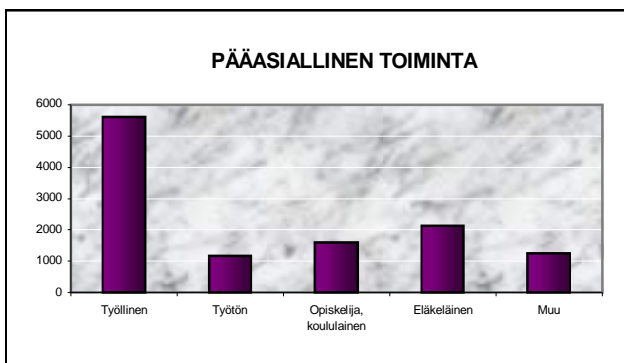
KOULUTUSTAUSTAN MUKAAN

	Opiskelijat	%-osuus
Perusaste	1243	10,58
Toinen aste	4828	41,08
Korkea aste	4801	40,85
Muu	880	7,49
Yhteensä	11752	100

PÄÄASIALLISEN TOIMINNAN MUKAAN

	Opiskelijat	%-osuus
Työllinen	5609	47,73
Työtön	1176	10,01
Opiskelija, koululainen	1595	13,57
Eläkeläinen	2125	18,08
Muu	1247	10,61
Yhteensä	11752	100

p. lähteenmäki

Tampereen työväenopisto
Sammonkatu 2, PL 63
33541 Tampere
puh. 03 - 5654 2200
faksi 03 - 5654 2211

TAMPEREEN
TYÖVÄENOPISTO

tyovaenopisto@tampere.fi
www.tampere.fi/top